קמ"ז פסוקים רומזין למעשה העקידה נסיון העשירי

בפרשת וירא יש קמ"ז פסוקים, ומולי יאמר מספון קמ"ז פסוקים בפרשת וירא פרשה של העקידה, דבשעת העקידה היה לאברהם בניו בן קל"ז שנים, שהרי שרה מתה בעת העקידה ויתיה בת קכ"ז כמו"ש בריש פרשת חיי שרה, ומז היה לאברהם בן קל"ז שנים, לאברהם היה גדול בשנים משרה עשר שנים.

ועתה מנרף קל"ז ועוד עשרה לנסיון העקידה שהיה נסיון העשירי לאברהם, תגיע למספר קמ"ז בדויק, ולזה נמסר קמ"ז פסוקים בפרשת וירא לרמז על קל"ז שנותיו של אברהם אבינו בעת העקידה שהיה נסיון העשירי.

המארח ת"ח בתוך ביתו כאילו הקריב תמידין

במסכת ברכות (דף י) אמר ר' יוסי בר' חנינא משום ר' בן יעקב כל המארח ת"ח בתוך ביתו ומהנהו מנכסיו מעלה הכתוב כאילו הוא מקריב תמידין.

ויש ליתן טעם שהמארח ת"ת ולא הדיוט נחשב לתמידין ולא לקרבן אחר, דבקרבן תמיד (תצוה כ"ט ל"ח) כתיב וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה שנים ליום תמיד, וכתב בעה"ט שנ"ה שני"ס ר"ת וס"ת השמ"ם לומר שהיו שומטין לותן כנגד השמש, כתיב הכא שנים ליום תמיד, ובפרשת פנחס (כ"ח ג') הוסיף לומר שנים ליום עולה תמיד, קרי ביה ליו"ס עול"ה פירוש כנגד לד שהיום עולה להיינו כנגד השמש שמה יאחטו התמיד ע"כ.

ומקורו טהור הוא בתמידי מסכת יומא (דף ס"ג:) דמה שאמרו במסכת תמיד (דף ל"ג:) שאחטו קרבן התמיד כנגד השמש, הטעם היה להכחיש כח ע"ז של לותן שעובדין לחמה ע"כ, נמצא שגם בקרבן התמיד נזהרו על ע"ז, ולכן כתיב בקרבן התמיד לו את בני ישראל לשון לווחה שהוא לזהרה על ע"ז כמו"ש בהוספת (ה' י"ח) הוחיל הלך אחרי לו, ובמסכת ע"ז (דף נ"ו:) אמרו אין לו לא ע"ז.

ובפרשת עקב (י"ח ט"ז) עה"פ השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים, כתב רש"י כיון שפורש מה"ת סוף יגוף לעבוד ע"ז, דבספרי דרשו ולעבדו זה תלמוד ואם אינו לומד תורה יכשל בע"ז.

ולכן המארח ת"ח בביתו והת"ח בכח תורתו ניצול מע"ז, מגיע לו שכרו משלם כאילו הקריב תמידין שזה הוא ג"כ ביעור ע"ז, כמה שאחטו נגד השמש להכחיש הע"ז.

א"א הביא חלב למלאכים ולא חשש לאיסור אבמה"ח

ברבה יתרו (פכ"ח ס') עה"פ ומשה עלה אל אלהים אמרו חז"ל, בשעה שעלה משה למרום לקבל התורה בקשו מלה"ש לפגוע במשה, לר הקב"ה קלסתר פניו של משה דומה לאברהם אמר להם אי אתם מתביישים הימנו, לא זה שירדתם מגלו ואכלתם בתוך ביתו, הוי ומשה עלה אל אלהים, וי"ד וכי בשביל שאכלו אצל אברהם אין מגיע להם התורה, ובאמת במדרש תהלים (ח') אמרו לא זהו שאכלתם בתוך ביתו בשר וחלב לכן אין רואים לקבל התורה.

אולם יש לפרש שעל עסק אכילתם אצל אברהם אבינו נמנע מהם התורה, דבמורות מת"ס הביאו מ"ש החת"ס וז"ל, כד הוינא טליא אמינא מילתא בפני מ"ו הגאון ר' נתן אדלער ויצרו הדברים,

הנה ב"י מצווה על אדר מן החי וממילא נאסרה אחב עד מ"ת שהותר, ואז הותר אחב גם לישראל דמי אינא מילתא לדעבו"ס אסור וליצראל מותר, ומדהאכיל אברהם אבינו לאורחים חמאה ואחב, ש"מ שכ"כ נתעסק אברהם בשמירת התורה עוד לפני שניתנה תורה ומצו"ה אחב אחב, וסיים החת"ס ונהי דקטנותא הוא מ"מ קלסתר מ"ו הגאון עכ"ל, היוצא לנו מזה שאמר שאברהם נתן להאורחים חמאה ואחב ולא חשש על אדר מן החי, מוכח שכבר קיים כל התורה עד שלא ניתנה.

ולכן במ"ת נאו המלאכים בטענה שיתן להם התורה, אמר להם הקב"ה הלא ע"ת כבר קיים כל התורה עד שלא ניתנה ואין לקח ממנו התורה, והא לכם רואים שקיים כל התורה עד שלא ניתנה, דהלא ירדתם מגלו ואכלתם בתוך ביתו חמאה ואחב ולא חשש על אדר מן החי, לפי שכ"כ נתעסק אברהם בשמירת התורה עוד לפני שניתנה תורה, ואין לקח ממנו התורה ותתן לכם.

כוס של ברכה אינו מברך רק מי שיש לו חמש אצבעות

ויאמרו אליו מיה שרה משתך ויאמר הנה היא באהל (י"ח ט') וכתב רש"י אמר רבי יוסי בר חנינא כדי לשגר לה כוס של ברכה, ובמסכת ברכות (דף נ"ח.) אמרו חז"ל כוס של ברכה נוטלו בשתי ידיו ונותנו בימין.

ובשו"ת תורה לשמה (סימן כ"ט) מבן איש מי נשאל מי שלא חסר לו מנצע אחד מן רחוי לכבדו בכוס של ברכה, ותירץ בזוהר"ק (דף ח.) מיתא כוס של ברכה מטטריך למהוי על חמש מנצען ולא יתיר עכ"ל, ומי שיש לו שתה מנצעות לא יברך על הכוס, וכן מי שחסר לו מנצע אחד לא יברך על הכוס עכ"ד.

ובדרך מגדה יש ליתן טעם מה שכתוב שלש ברכה צריך למחוז בחמש מצעות לש פחות ולש יותר, דכתיב קופר (עקב) כתב שמעוה ליעש הכוס בד' ידיו שבהם עושה כל השתדלות ופעולות, וכל זאת נוטל כוס של ברכה לברך את ה' על הטוב שגמלנו כי ממנו הכל, ולש כוחי ועוצם ידי עשה לי חיל הזה.

ובספר הגפלש שמועה טובה מהגה"צ ר' חיים שלמה מקאסטן זצ"ל כתב בפרשת דברים בדרך רמז נפלא טעם שמשימין היד על העינים בק"ש, דחמשה מצעות היד הם גיד"ל מצ"ע מ"ה קמוצ"ה זר"ת ועס י"ד עולין ביחד חלף קי"ח כמנין שמ"ע ישראל ה"ש ה"ש, ולכן משימין היד על העינים בשעת אמירת שמע, די"ד עס שמות ה' מצעות עולין כמנין שמע ישראל ה"ש ה"ש עכ"ד הגפלאים, ולכן חומזין הכוס של ברכה ביד של חמש מצעות שעולה שמע ישראל ה"ש ה"ש, שים רק כח אחד בעוצם והוש כביכול, ולש כוחי ועוצם ידי כדברי הכתב סופר.

וכיון שחמש מצעות עולין כמנין שמע ישראל ה"ש ה"ש להורות שרק כח אחד יש בעוצם ולש כוחי ועוצם ידי עשה לי החיל הזה, לכן אין נכון למי שחסר לו מצע אחד לחזק כוס של ברכה , למין בד' מצעות חשבון לשמע ישראל ה"ש ה"ש.

וה' פקד את שרה את לרבות פקידת גאולה ממצרים

והוי"ה פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה' לשרה כאשר דבר (כ"ש ג') וי"ל שיעוי הלשון אמר לשון רחמים - דיבר לשון דין, גם את שרה את לרבות.

ויובן עפימ"ש בעה"ט וה' פקד, כל מקום שנאמר וה' הוש ובית דינו, שלמדו עליה סניגוריא ואמרו אם לש תתן לה עתה בן אם כן תאמר את הקץ, שגזרת ועני אותם ארבע מאות שנה משיהיה לו זרע, והוש בן מאה עתה וכריך שיתחיל מעתה עכ"ד.

וביצחק ישראל ביאר בזה מש"כ (פסוק ג') ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקוניו למועד אשר דבר אתו אלהים, וכתב רש"י שרט לו שריטה בכותל, וי"ב למה נולד יצחק בחודש רגש כשהחמה הגיע למקום זו, וביאר כי בנ"י לש יכלו להתמהמה במצרים יותר שלש יפלו בשער הנ', לכן שרט לו שריטה להורות שנולד ברגע זו, שמשם עד יצ"מ יהיה הרגע שיצאו בלי ליפול בשער הנ' ע"כ.

והנה שרה נפקדה עפ"י דין דהמתפלל בעד חבירו והוש צריך לאותו דבר הוש נענה תחילה, לכן כתיב ויעש ה' לשרה כאשר דבר שהוש בחינת דין, אבל זה שנולד בחודש רגש כדי שיתשב הגלות מאז, ולש יצטרכו להיות במצרים ת' שנה בפועל, זה היה כולו רחמים וחסדים, להגזירה היתה ועבדוש וענו אותם ארבע מאות שנה, לז"ש תורה וה' פקד את שרה את לרבות פקידת בנ"י בגלות מצרים לחשוב משנולד יצחק, פקידה זו היה כאשר אמר כולו בחינת רחמים.

ארבעה אסרו בעצמם את חמורם בשמחה

וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו (כ"ב ג') הטעם הוש קדמת ושולש מוצ רציע, וי"ל דבמדרש לקח טוב (שמות פי"ד ה') אמרו חז"ל ארבעה אסרו בשמחה, אברהם אבינו דכתיב וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו, וכן בלעם דכתיב (בלק כ"ב כ"ש) ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו, ויוסף כתיב (ויגש מ"ו כ"ט) ויאסור יוסף מרכבתו, פרעה כתיב (בשלח י"ד ו') ויאסור את רכבו, תבוש חבשה של אברהם אבינו שהלך לעשות רצון קונו, ותעמוד על חבשה של בלעם שחבש לקלל את ישראל, תבוש חסרה של יוסף, ותעמוד על חסרה של פרעה הרשע, מיכן אמרו חכמים מקלקלת את השורה, ושנאה מקלקלת השורה של גדולה עכ"ל.

ולכן נמסר הטעם על וישכם אברהם בבוקר קדמת ושולש רציע, לאברהם היה הרחמן מארבעה שחסרו בעצמם את חמורם.

א"א לא שמע להשטן אפילו כשאמר אמת

ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק (כ"ב ד') וכתב בעל הטורים מרחק חסר כתיב [חסר ו'] קרי ביה מרחיק, שהשטן היה מרחיק המקום מלפניהם.

ויש לדרוש מרחק חסר ו' בחופן אחר, דבמסכת סנהדרין (דף פ"ט:) אימא שבעת שהלך אברהם לעקידה, עשה השטן מחשבות שוות לעכבו מלילך לעוקדו, כי ידע שזכות העקידה יעמוד לישראל לדורות עולם לנצח נצחים, ולבסוף כשראה השטן שאינו יכול לעכבו מלילך, אמר ליה ואולי דבר יגונב (קרא בחיוב ד' י"ג) כך שמעתי מאחורי הפרגוד השם לעולה ואין יצחק לעולה, אמר לו אברהם כך עונשו של בדאי שאפילו אמר אמת אין שומעין לו ע"כ.

ובזוה"ק (נשא) מבואר אות ו"ו הוש אות אמת, ולכן תמצא אני מאמין השני הוא אני מאמין באמונה שלימה שכל דברי נביאים אמת, ולזה נמסר מרחק חסר ו', כלומר חסר האמת, שא"א לש השגיח על דברי אמת של השטן ששמע מאחורי הפרגוד השם לעולה ואין יצחק לעולה, באומרו כך עונשו של בדאי שאפילו אמר אמת אין שומעין לו, ובכן הכין עצמו לעקוד את בנו.

YONAFRIEDMAN@THEJNET.COM.